

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE OF
ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel +372 681 4650 fax +372 667 8399 E-mail eki@ki.ee

Eesti teraviljaturg 2003. aastal

Tallinn 2004

Vastutav täitja: Katrin Nittim

Töö tellija: Põllumajandusministeerium

Eesti Konjunktuuriinstituut
Rävala 6, 19080 Tallinn
Tel 681 4650
Fax 667 8399
E-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunktuuriinstituut

Sisukord

1. Tootmine, ressursid, kasutamine	4
2. Teraviljasaaduste tootmine ja tarbimine	6
3. Väliskaubandus	7
4. Hinnad	11
5. Maailma teraviljaturg	16
Kokkuvõte	19
Lisad	20

Eesti teraviljaturg 2003. aastal

1. Tootmine, ressursid, kasutamine

2004. aasta jaanuaris Eesti Statistikaameti poolt esitatud esialgsete andmete kohaselt oli teravilja kasvupind Eestis 2003. aastal 255,2 tuhat hektarit, mis on 1,5% vähem kui 2002. aastal (tabel 1). Kultuuriti on muutused kasvupindades erinevad. Nisu kasvupind on viimastel aastatel suurenenud. Suurenenud on ka tritiku pind (tabelis muude viljade hulgas, mille kasv ongi saadud just tritiku arvel). Vähenenud on viimastel aastatel rukki, odra ja kaera pind. Kaera kasvupind oli 2003. aastal võrreldes 2002. aastaga 11,1% väiksem, võrreldes 1999. aastaga aga ligi 2 korda väiksem. Odra pind vähenes 2003. aastal vaid paar protsenti, võrreldes 2000. aastaga aga 23%. Kõige enam vähenes 2003. aastal aga rukki kasvupind - 26,3% võrreldes 2003. aastaga, võrreldes 2000. aastaga oli vähenemine aga üle kahe korra, rääkimata 90-ndatest aastatest, millega võrreldes oli tagasimineki ligi kolmekordne.

Tabel 1

Teravilja kasvupind Eestis (ilma kaunviljata), tuh ha

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003 esialgne	Muutus 2003/2002, ±%
Kasvupind kokku	304,3	288,8	324,9	354,0	321,1	329,3	274,1	259,2	255,2	-1,5
sh - rukis	32,0	31,6	31,9	38,8	24,3	28,9	20,9	17,9	13,2	-26,3
- talinisu	13,4	17,2	19,4	19,4	13,1	21,7	25,5	27,8	69,3	7,4
- suvinisu	25,2	28,7	34,2	47,3	53,1	47,2	34,1	36,7		
- oder	186,5	148,1	164,4	166,8	154,0	165,1	134,3	130,0	126,9	-2,4
- kaer	38,5	49,0	52,9	61,1	61,0	53,3	48,1	35,2	31,3	-11,1
- muu	8,7	14,2	22,1	20,6	15,7	13,1	11,2	11,6	14,5	25,0

Allikas: ESA

Tabelist 2 on näha, et 2003. aasta sügisel külvati talirukist 2004. aastaks veel ligi kaks korda vähem kui külvati 2003. aastaks. Eesti Rukkiseltsi väitel peaks Eestis rukis kasvama 26 tuhandel hektaril, et katta oma rukkivajadus.

Teravilja kasvupindade vähenemist ei ole pidurdanud ka PRIA poolt makstavad teravilja toetused, mida on igal aastal makstud üle 100 miljoni krooni. Toetatava teravilja kasvupind küünib viimastel aastatel juba 300 tuhande ha ligi. 2003. aastal maksti 288,5 tuhande ha eest teravilja-toetust 109,9 miljonit krooni. Kusjuures rukki kasvupinna eest makstav toetuse hektarimäär on kaks korda suurem kui teiste teraviljade eest. Vaatamata sellele väheneb rukki kasvupind endiselt. Rukki kasvupind moodustas toetuskõlbulikust teravilja kasvupinnast 2003. aastal vaid 4,6%, toetussumma rukki eest suurema hektarimäära tõttu aga 8,3% kogu teravilja toetussummast.

Tabel 2

Talivilja külvipind Eestis, tuh ha

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Muutus 2003/2002, ±%
Külvipind kokku	52,1	58,2	37,3	50,6	50,6	63,4	42,1	-33,6
sh - talirukis	34,3	38,8	24,2	28,9	20,9	17,0	9,1	-46,5
- talinisu	17,8	19,4	13,1	21,7	25,5	37,0	24,6	-33,5
- tritik					4,2	9,4	8,3	-11,7
- oder							0,1	-

Allikas: ESA

Tabel 3

Teravilja kogusaak (aidakaalus, ilma kaunviljata), tuh t

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003 esialgne	Muutus 2003/2002, ±%
Teravili kokku	513,5	629,2	650,6	576,2	401,6	696,6	558,4	524,7	528,2	0,7
sh - rukis	58,2	62,1	71,9	54,6	38,8	60,8	42,9	41,5	21,7	-47,7
- talinisu	25,4	35,1	37,4	33,4	18,5	51,5	57,3	74,0	156,9	5,7
- suvinisu	51,7	66,2	73,9	84,6	69,9	95,3	75,7	74,4		
- oder	279,4	317,1	311,7	272,8	186,4	347,5	270,0	249,4	262,6	5,3
- kaer	80,0	114,8	114,7	99,3	70,8	117,1	91,4	61,7	62,4	1,1
- muu	18,7	33,9	41,0	31,3	17,2	24,4	21,2	23,7	24,6	3,8

Allikas: ESA

Tabel 4

Teravilja saagikus (aidakaalus, ilma kaunviljata), t/ha

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003 esialgne	Muutus 2003/2002, ±%
Teravili kokku	1687	2179	2002	1628	1251	2115	2037	2024	2070	2,2
sh - rukis	1819	1965	2254	1407	1597	2104	2053	2318	1644	-29,1
- talinisu	1896	2041	1928	1722	1412	2373	2247	2662	2264	-1,6
- suvinisu	2052	2307	2161	1789	1316	2019	2220	2027		
- oder	1498	2141	1896	1635	1210	2105	2010	1918	2069	7,9
- kaer	2078	2343	2168	1625	1161	2197	1900	1753	1994	13,7
- muu	2149	2387	1855	1519	1096	1863	1893	2043	1697	-17,0

Allikas: ESA

Esialgsete hinnangute kohaselt oli 2003. aasta teraviljasaak Eestis 528,2 tuhat tonni, mis on 3,5 tuhat tonni ehk 0,7% suurem kui 2002. aastal (tabel 3). See tähendab keskmiselt paari-protsendilist saagikuse tõusu 2003. aastal (tabel 4). Nisusaak oli 2003. aastal vaatamata mõningasele saagikuse vähenemisele (-1,6%) ja tänu suuremale kasvupinnale siiski 5,7%

suurem kui aasta varem. Odra ja kaera puhul suurenesid nii saagikused (vastavalt 7,9% ja 13,7%) kui saagid. Kuid rukki saagikus vähenes 2003. aastal võrreldes 2002. aastaga karmi talvega tõttu 29%, saak oli aga koguni 47,7% väiksem.

Võrdlustabelid teravilja külvipindade ja saakide kohta EL riikides ja uutes liikmesmaades on toodud käesoleva töö lisas (lisad 1 ja 2).

2. Teraviljasaaduste tootmine ja tarbimine

Jõusöötade tööstuslik tootmine Eestis on juba pikema aja jooksul järjekindlalt vähenenud (tabel 5). 2003. aasta toodangu maht moodustab eelmise aasta toodangust 88%, 2000. aasta toodangust 74% ja 1995. aasta toodangust vaid 60%. Põhjuseks on loomade arvu vähenemine ja osaliselt ka omatoodetud söötade osatähtsuse suurenemine loomakasvatuses. Viimane trend on märgatav eriti viimastel aastatel, mil loomade arv on stabiliseerunud.

Tabel 5

Teraviljasaaduste tootmine Eestis 1995-2003.a.

	1995	2000	2001	2002	2003	Muutus 03/02, ±%
Toidujahu, tuh.t	37,5	30,3	41,0	44,3	54,6	23,3
- nisujahu, tuh.t	20,2	11,9	16,7	24,0	36,4	51,7
s.h. nisupüül	17,2	7,1	10,2	4,8	5,9	22,9
- rukkijahu, tuh.t	16,9	18,4	21,9	20,3	18,2	-10,4
Odrajahu, t	298,0	-	-	-	-	-
Tangained, tuh.t	2,7	1,0	2,8	0,9	0,8	-11,1
Jõusööt, tuh.t	162,8	133,3	129,6	112,2	98,5	-12,2
Leiva-saiatooted, tuh.t	99,7	76,5	75,1	66,1	64,2	-2,9
Jahust kondiitritooteid, tuh.t	5,0	4,4	6,0	6,3	6,2	-1,6
Makaronitooted, tuh.t	0,7	-	-	-	-	-
Linnased, tuh.t	13,5	6,5	7,1	2,4	-	-

Allikas: ESA

Toidujahu tootmine on viimastel aastatel suurenenud, 2003. aastal oli toodangu kasv võrreldes 2002. aastaga 23,3%. Sealjuures nisujahu tootmine kasvas 51,7%, kuid rukkijahu toodeti 2003. aastal 10,4% vähem kui eelmisel aastal. Leiva-saiatoodete tootmises jätkub langustendents, 2003. aastal oli toodangu maht ligi 3% väiksem kui 2002. aastal ja 14,5% väiksem kui 2001. aastal. Tangainete tootmine kahanes 2003. aastal 800 tonnini aastas, jahust kondiitritooteid valmistati veidi üle 6 tuhande tonni. Tootmise languse põhjuseks on teraviljatoodete tarbimise üldine vähenemine (tabel 6). Teraviljatoodete ostukogus ühe pereliikme kohta aastas ümberarvestatuna teradesse vähenes ESA pereuuringute andmeil 98 kg-lt 1998. aastal 81 kg-le 2003. aastal. Selle näitaja järgi on Eesti võrreldes EL vanade liikmesriikidega pingerea viimaste hulgas, kuid Soomega enam-vähem samal tasemel (lisa 3).

Tabel 6

Teraviljatoodete ostukogus ühe pereliikme kohta aastas ja tarbimine
(ESA pereuringute alusel, kg)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Muutus 03/02, ±%
Ostukogused:								
Nisujahu	11,45	10,76	10,39	10,21	11,04	9,79	9,85	0,6
Muu jahu	0,51	0,71	0,70	0,26	0,40	0,25	0,29	16,0
Makaronid	4,94	5,06	5,22	5,69	5,54	5,95	5,84	-1,9
Leib	35,55	34,85	32,57	33,00	31,69	30,22	28,09	-7,1
Sai	25,46	23,87	22,60	23,04	21,56	21,08	20,15	-4,4
Sepik	0,92	0,77	0,78	0,84	1,07	1,03	1,24	20,4
Odratangud	1,46	1,39	1,15	1,14	1,19	1,27	0,89	-29,9
Manna	1,73	1,66	1,52	1,50	1,52	1,40	1,18	-15,7
Kaerahelbed	1,31	1,13	1,10	1,34	1,31	1,51	1,43	-5,3
Riis	3,03	3,19	3,01	3,44	3,42	3,62	3,23	-10,8
Muud tangained	3,75	3,00	3,04	3,07	3,09	3,40	2,91	-14,4
Tarbimine, kg/in (ü.a.teradesse)	96	98	97	89	88	85	81	-4,7

Allikas: ESA

3.Väliskaubandus

Eesti siseturu vajaduste tarbeks omamaisest teraviljatoodangust ei piisa. Saagiaastal 2000/2001 oli teraviljaga isevarustatuse tase Eestis 75%, saagiaastal 2001/2002 – 73%, saagiaastal 2002/2003 langes aga 67%-ni (siseturu mahu ja isevarustatuse taseme arvutused on esitatud EKI väljaandes “Eesti teraviljaturg 2003. aasta sügisel”).

Käesoleva töö lisas 4 on esitatud võrdlus, millest on näha millised EL riigid toodavad teravilja oma vajadustest enam (näiteks Prantsusmaa, Taani, Soome, Rootsi jt) ja millised peavad siseturu nõudluse katteks seda importima (näiteks Holland, Portugal, Belgia/Luksemburg, Iirimaa, Hispaania jt). Viimaste hulka kuulub ka Eesti. 2002/2003. aasta kohta Läti ja Leedu andmed küll puuduvad, kuid eelmistel aastatel on nende isevarustatuse tase tunduvalt kõrgem kui Eestil ning nende oma teravilja toodang on enam-vähem katnud siseturu vajaduse.

Teravilja väliskaubandussaldo oli 2003. aastal jätkuvalt negatiivne, kuid vähenes 15,6 miljoni krooni võrra. Nii eksport kui import olid väiksemad kui 2002. aastal. 2003. aastal oli teravilja ja teraviljatoodete import 11,6 korda suurem kui eksport (2002.a 6,7 korda).

Tabel 7

Eesti teraviljasaaduste eksport ja import 2003. aastal
(põhieksport ja -import siseturu vajaduste katteks)

	EKSPORT			IMPORT		
	Kogus tonni	Summa tuh. kr.	Hind kr/t	Kogus tonni	Summa tuh. kr.	Hind kr/t
TERAVILI	7754	15469,6	x	115460	192608,8	x
Nisu	4083	9093,2	2227	70629	108599,3	1538
Rukis	1861	2399,6	1289	11057	10804,8	977
Oder	32	145,3	4485	5300	7377,7	1392
Kaer	1369	2571,0	1878	798	896,3	1123
Mais	364	858,5	2361	23855	43785,9	1836
Riis	23	223,6	9674	3782	20843,1	5511
Tatar, hirss, sorgo	19	151,8	25472	35	175,0	5010
Kaunvili	3	26,6	8891	4	126,7	33807
JAHU, TANGAINED	x	14720,7	x	x	148799,4	x
Nisupüül	1688	5899,1	3494	6979	18890,3	2707
Püül muust teraviljast	658	1618,1	2460	342	1154,7	3375
Teraviljatangud, lihtjahu	57	437,1	7701	2993	10499,3	3508
Kruubid, helbed	595	3638,2	6112	3918	26115,7	6666
Linnased	560	3128,2	5586	18947,4	92139,4	4863
TAIGNA- JA KONDIITRITOODED	x	33115,1	x	x	390421,0	x
Linnaseekstrakt	259	4143,6	16014	2564	70514,6	27501
Taignatooted (makaronid jms.)	59	1080,6	18467	7705	74583,1	9680
Paisutatud või praetud teraviljatooted, helbed	21	878,2	40977	1634	51279,4	31389
Pagaritooted	1581	27012,7	17081	9629	194043,9	20153
KOKKU	x	63305,4	x	x	731829,2	x

Allikas: tollistatistika

Teravilja ja teraviljasaaduste **impordikäive** oli 2003. aastal 731,8 miljonit krooni, mis on ligi kümnendiku võrra väiksem kui 2002. aastal ja enam-vähem samal tasemel kui 2001. aastal (tabel 8). Seejuures on impordi struktuur teraviljasaaduste lõikes muutunud, 2003. aastal suurenes taigna- ja kondiitritoodete ning teravilja osatähtsus ning vähenes jahu ja tangainete osakaal rahalises impordis.

Tabel 8

Teravilja ja teraviljasaaduste impordi rahaline struktuur Eestis 2001-2003

	2001		2002		2003	
	mln kr	struktuur, %	mln kr	struktuur, %	mln kr	struktuur, %
Teravili	171,369	23	265,908	33	192,609	27
Jahu, tangained	226,285	31	182,134	23	18,799	20
Taigna- ja kondiitritooted	332,138	46	355,694	44	390,421	53
KOKKU	729,793	100	803,737	100	731,829	100

Allikas: tollistatistika

Teravilja **koguselises impordis** on viimastel aastatel oluliselt suurenenud (2003. aastal võrreldes 2001. aastaga üle kahe korra) nisu import ja vähenenud nisujahu import (aastail 2001-2003 koguni 5 korda ning varasemate aastatega võrreldes veelgi enam). Rukki import on aastail 2001-2003 vähenenud 3,4 korda, odra import on vähenenud üle 5 korra võrreldes 2000. aastaga ja üle 3 korra võrreldes 2002. aastaga. Ka kaera import oli 2003. aastal viimase nelja aasta väikseim (tabel 9). Täpsemalt on 2003. aasta impordi tooteline struktuur näidatud tabelis 7.

Tabel 9

Teravilja import Eestis aastail 1997-2003, tonnides

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Muutus 03/02,±%
Nisu	20406	35798	19489	64866	32709	74167	70629	-4,8
Rukis	1273	14925	28659	31453	37601	31111	11057	-64,5
Oder	17198	24825	18710	26945	4470	16474	5300	-67,8
Kaer	30	–	97	2092	1112	2314	798	-65,5
Nisujahu	46011	43364	43223	39477	35067	19605	6979	-64,4

Allikas: tollistatistika

Tabel 10

Nisu, rukki, odra, kaera ja nisujahu impordi struktuur riigiti 2003.a, % impordikogusest

Nisu		Nisujahu		Rukis		Oder		Kaer	
2003	70629 t	2003	6979 t	2003	11057 t	2003	5300 t	2003	798 t
Leedu	32	Läti	68	Ukraina	49	Ukraina	72	Ukraina	69
Venemaa	24	Soome	22	Venemaa	29	Venemaa	19	Venemaa	23
Läti	22	USA	5	Saksamaa	18	Läti	7	Soome	7
Ukraina	22	Leedu	2	Läti	4	Leedu	2		
		Ukraina	2						

Allikas: tollistatistika

Peamised teravilja **impordimaad** olid 2003. aastal Ukraina ja Venemaa, nisu osas ka Läti ja Leedu (tabel 10). 32% nisust osteti Leedust ning ülejäänud enam-vähem võrdsetes osades Venemaalt, Lätist ja Ukrainast. Seejuures on ostud Venemaalt ja Ukrainast tehtud valdavalt osas esimesel poolaastal, see tähendab 2002. aasta saagist. Teisel poolaastal osteti nisu Lätist ja Leedust, kuna 2003. aasta viljasaak oli Ukrainas ja Venemaal kehv. Ukraina muutus käesoleval saagiaastal ise vilja eksportijast importijaks.

Valdav osa imporditud rukkist toodi sisse vaid esimesel poolaastal, mil ostetud kogusest oli ligikaudu pool pärit Ukrainast, ligi kolmandik Venemaalt ja ülejäänud Saksamaalt.

Otra ja kaera imporditi esimesel poolaastal peamiselt Ukrainast ja Venemaalt, teisel poolaastal lisaks Ukrainale otra ka Lätist ja kaera Soomest. Kuid teisel poolaastal olid Ukrainast toodud odra ja kaera kogused väga väikesed.

Nisujahu peamisteks impordimaadeks olid 2003. aastal Läti (68%) ja Soome (22%), teised maad vähemal määral.

2004. aasta esimese kolme kuuga on nisu ostetud vaid 350 tonni ja seda 97%-liselt Lätist, rukkist 1428 tonni, kõik Lätist, otra on ostetud 5972 tonni, millest 61% on pärit Leedust ja 35% Ukrainast, kaera on toodud 324 tonni, millest 99% tuli Soomest. Nisujahu impordimaade hulgas on endiselt kõige suurema osatähtsusega Läti (46%), järgnevad Soome (34%) ja USA (15%). Seega on Ukraina ja Venemaa 2003. aasta väikeste viljasaakide tõttu Eestisse teravilja ja teraviljatoodete impordiriikide struktuur käesoleval saagiaastal oluliselt muutunud.

Teravilja ja teraviljasaaduste **eksport** ulatus 2003. aastal 63,3 miljoni kroonini. 2002. aastal oli see summa veidi alla kahe korra ja 2001. aastal veidi üle kahe korra suurem. Võrreldes 2002. aastaga vähenes 2003. aastal teravilja eksport, suurenes aga taigna- ja kondiitritoote eksport (tabel 11). Täpsemalt on 2003. aasta ekspordi tooteline struktuur näidatud tabelis 7.

Tabel 11

Teravilja ja teraviljasaaduste ekspordi struktuur Eestis 2001 – 2003

	2001		2002		2003	
	mln kr	struktuur, %	mln kr	struktuur, %	mln kr	struktuur, %
Teravili	40,662	29	57,919	48	15,470	25
Jahu, tangained	41,066	30	20,349	17	14,721	23
Taigna- ja kondiitritooted	57,015	41	41,353	35	33,115	52
KOKKU	138,742	100	119,620	100	63,305	100

Allikas: tollistatistika

2003. aastal eksporditi Eestist peamiselt nisu, rukkist, kaera, nisujahu ja pagaritooted, teisi teravilju ja tooteid vähem. Koguseliselt oli 2003. aastal teraviljade ja teraviljatoodete eksport võrreldes 2002. aastaga väiksem, erandiks olid vaid oder, nisujahu ja pagaritooted, mille eksport suurenes (tabel 12). Nisu eksport vähenes aastaga 2,6 korda, rukki eksport 8,7 korda,

kaera eksport 3,5 korda, nisujahu eksport aga suurenes 13,5 korda. Nisu eksporditi 2003. aastal peamiselt Valgevenesse (72%) ja Ukrainasse (26%). Rukist müüdi Saksamaale (55%) ja Leetu (45%). Nisujahu eksporditi Venemaale (39%), Läti (30%), Ukrainasse (11%), mujale vähem. Kaer müüdi kõik Saksamaale. Otra eksporditi Soome (57%), Leetu (32%) ja Saksamaale (11%). Linnastest eksporditi 54% Leetu ja 46% Läti.

Tabel 12

Teravilja eksport Eestis aastail 2001 - 2003, tonnides

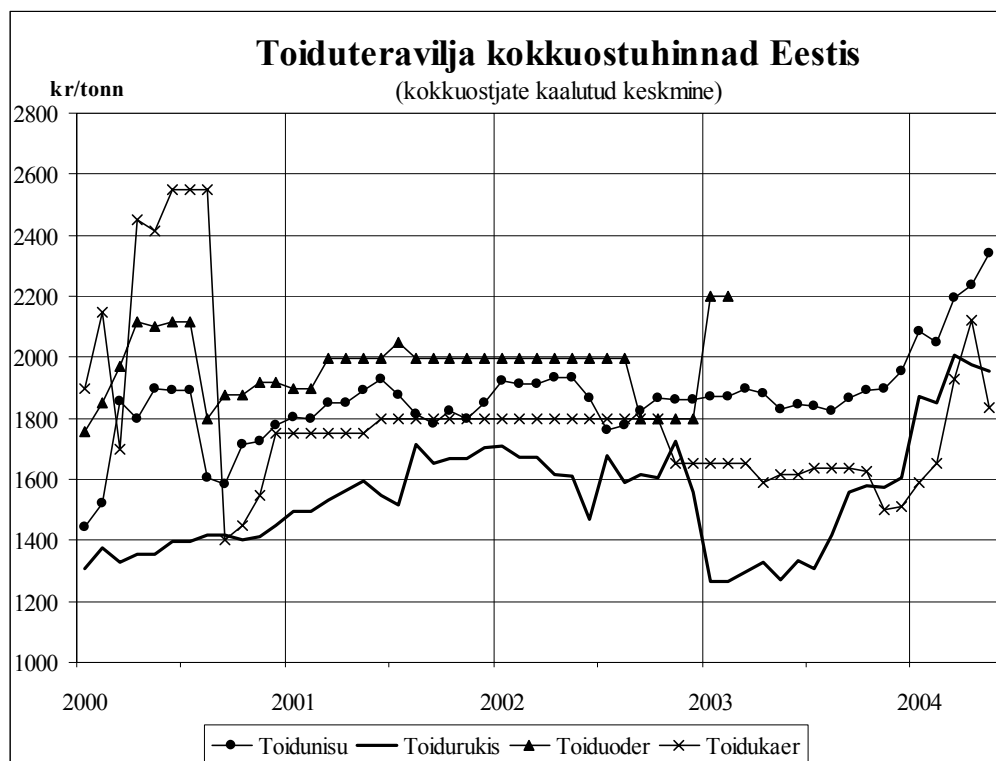
	2001	2002	2003	Muutus 03/02,±%
Nisu	3294	10774	4083	-62,1
Rukis	15347	16141	1861	-88,5
Oder	38	6	32	433,3
Kaer	1057	4823	1369	-71,6
Nisupüül	197	125	1688	1250,4
Püül muust teraviljast	3868	916	658	-28,2
Linnased	4797	2193	560	-74,5
Pagaritooted	930	1184	1581	33,5

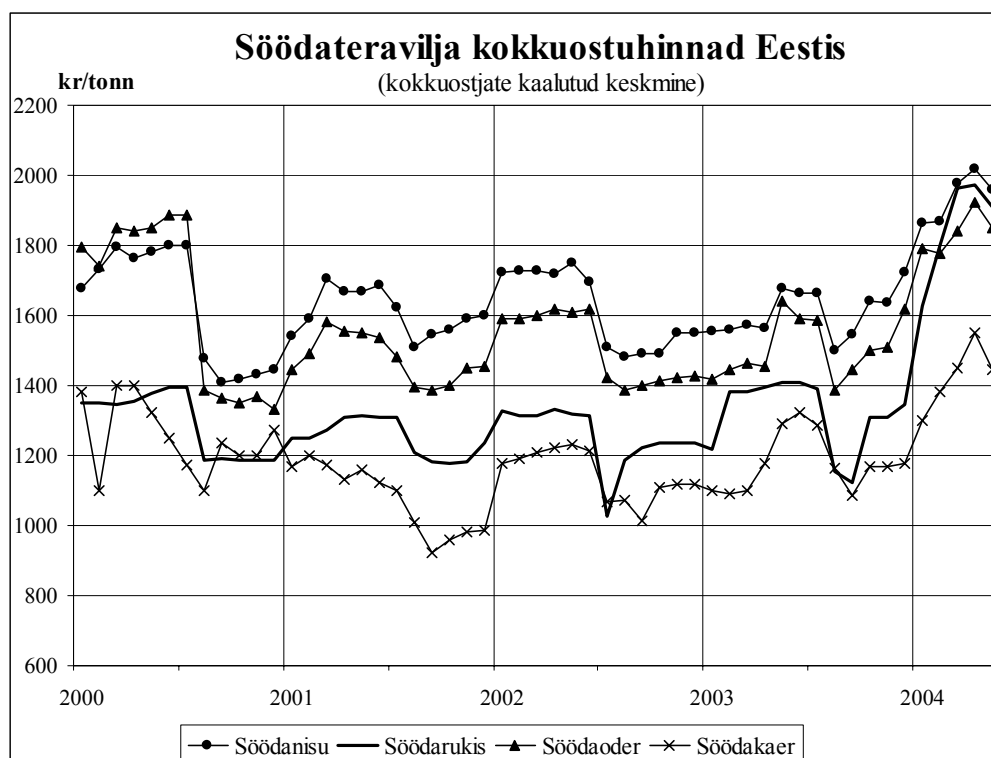
Allikas: tollistatistika

4. Hinnad

2003. aastal olid teravilja kokkuostuhinnad enam-vähem viimase 2 aasta tasemel, kuid 2004. aasta alguses on nii toidu- kui söödavilja hinnad järsult tõusnud (joonised 1 ja 2). Hinnatõusu

Joonis 1

põhjuseks võib pidada odava impordi võimaluste puudumist, kuna mitmetes teravilja ekspordiriikides oli 2003. aastal saagid tavapärasest oluliselt väiksemad. Suurem osa Eestis eelmisel aastal toodetud viljast on juba kokku ostetud, mistõttu nõudlus ületab praegu pakku-

Nisu aasta keskmised kokkuostuhinnad olid Eestis 2003. aastal nii toidu- kui söödanisu osas enam-vähem 2002. aasta tasemel, söödanisul veidi madalamad (tabel 13). Toidunisu aasta keskmine impordihind oli kokkuostuhinnast kõrgem nii 2002. kui ka 2003. aastal. Nisu keskmine impordihind jäi 2003. aastal siiski aasta keskmisest nisu kokkuostuhinnast ligi 12% madalamaks (2002.a 6% madalam). 2004. aasta alguses on nisu keskmine impordihind olnud kõrgem kui kokkuostuhind (joonis 3). Toidunisu aasta keskmine impordihind oli 2003. aastal 1891 kr/t, Lätist ja Leedust osteti seda hinnaga 1901 kr/t, Ukrainast hinnaga 1603 kr/t, Kasahstanist hinnaga 1441 kr/t. Söödanisu aasta keskmine impordihind oli 1067 kr/kg, Ukrainast toodi seda hinnaga 1323 kr/t, Venemaalt 827 kr/t ja Lätist 1707 kr/t.

Toidurukki kokkuostuhind Eestis 2003. aastal võrreldes eelmise aastaga langes, söödarukkil tõusis (tabel 13). Rukki aasta keskmised impordihinnad olid aga keskmistest kokkuostuhindadest madalamad nii 2002. kui 2003. aastal. 2003. aasta teisel poolaastal rukist ei imporditud ja kohalikud kokkuostuhinnad aasta lõpus tõusid (joonis 4). Toidurukki aasta keskmine impordihind oli 977 kr/t, sealjuures Lätist osteti seda hinnaga 1851 kr/t, Ukrainast hinnaga 1247 kr/t, Saksamaalt 687 kr/t ja Venemaalt 584 kr/t.

Toiduotra Eestis 2003. aastal kokku ei ostetud ega ka imporditud. Söödaodra aasta keskmine kokkuostuhind oli 2003. aastal 2002. aasta tasemel. Odra keskmine impordihind oli 2003. aastal 11% madalam kui kokkuostuhind (2002.a 1% kõrgem) (joonis 5). Kuna otra imporditi

2003. aastal peamiselt Ukrainast hinnaga 1343 kr/t ja Venemaalt hinnaga 1073 kr/t, vähem Leedust hinnaga 1527 kr/t ja Lätist hinnaga 1749 kr/t, siis oli 2003. aasta keskmine impordihind 1392 kr/t (söödaodral 1312 kr/t) oluliselt odavam kui 2002. aastal, mil see terve aasta keskmisena oli 1736 kr/t (söödaodral 1555 kr/t).

Toidukaera aasta keskmine kokkuostuhind oli 2003. aastal võrreldes 2002. aastaga 9% madalam, söödakaeral aga 2% kõrgem. Imporditi valdavalt söödakaera ja selle keskmine impordihind oli 2003. aastal 991 kr/t (2002.a 995 kr/t), sealhulgas Ukrainast osteti söödakaera keskmise hinnaga 966 kr/t ja Venemaalt 1063 kr/t.

2004. aasta esimese kvartali andmete põhjal on kõikide teraviljade kokkuostuhinnad Eestis järsult tõusnud (joonised 1 ja 2).

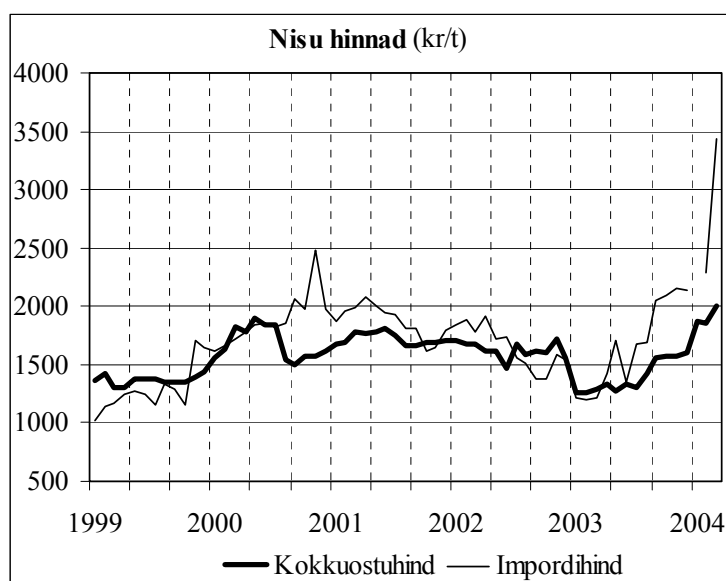
Tabel 13

Teravilja keskmised kokkuostu- ja impordihinnad Eestis, kr/t

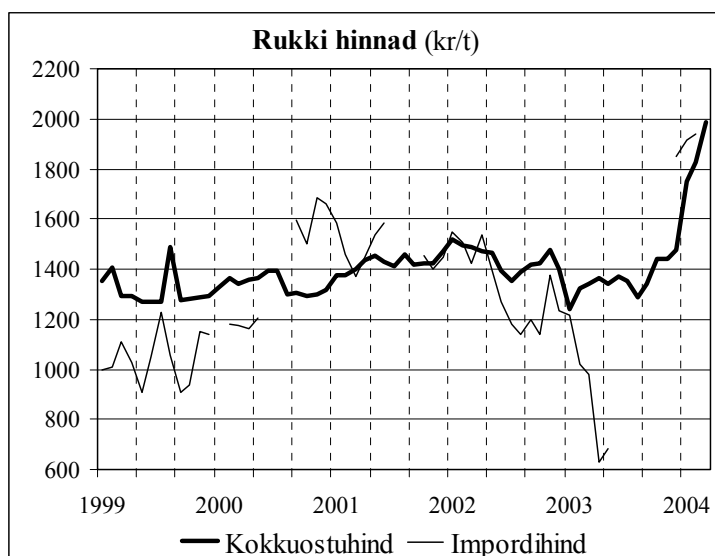
	Kokkuostuhind							Impordihind	
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2002	2003
Toidunisu	1941	1837	1440	1726	1839	1871	1872	1884	1891
Söödanisu	1692	1491	1292	1628	1607	1619	1608	1526	1067
Toidurukis	1811	1684	1315	1385	1596	1614	1400	1289	977
Söödarukis	1555	1475	-	1292	1250	1255	1319	1087	-
Toiduoder	1684	1762	1474	1952	1985	1932	-	2475	-
Söödaoder	1563	1261	1126	1638	1476	1509	1505	1555	1312
Toidukaer	1650	1394	1146	2035	1779	1775	1610	1504	2683
Söödakaer	1352	1076	912	1254	1077	1145	1169	995	991

Allikas: EKI hinnavaatlused

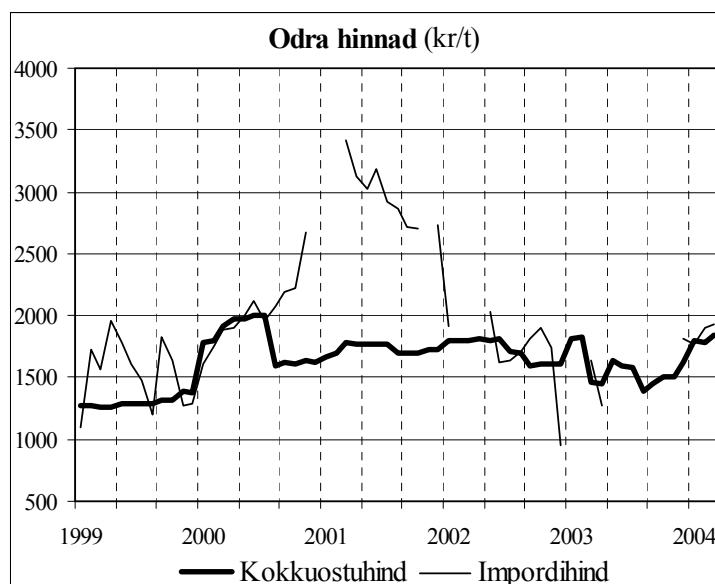
Joonis 3

Joonis 4

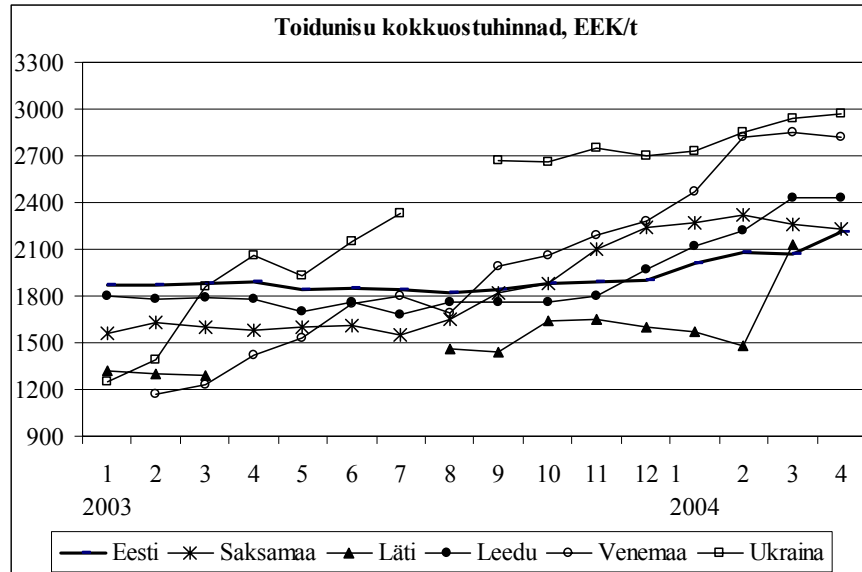
Joonis 5

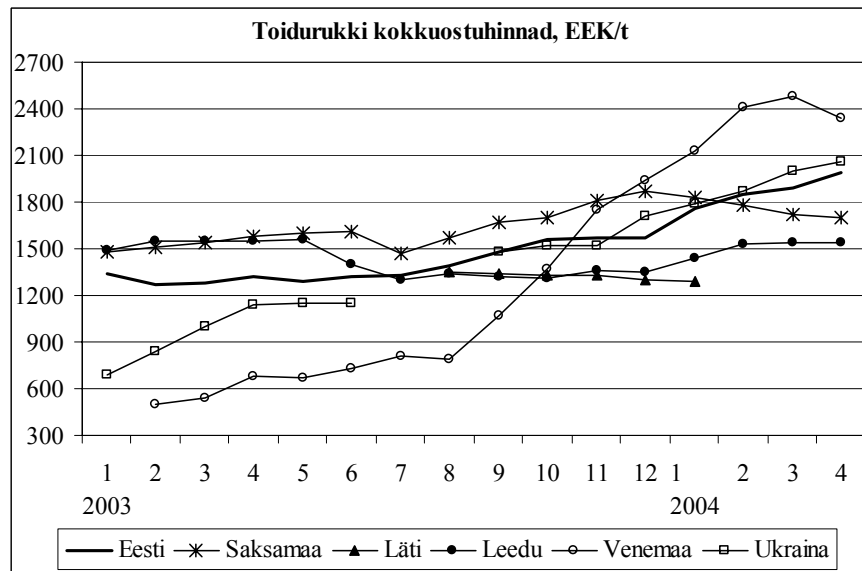
Allikas: EKI, tollistatistika

Joonistel 6-8 on näha teravilja kokkuostuhindade dünaamika 2003. ja 2004. aastal erinevate Eestile olulisemates riikides. Käesoleval saagiaastal, see on 2003. aasta II poolaastal ja 2004. aasta alguses on teravilja hinnad valdavalt tõusnud. Toidurukki hind on kerkinud kõige kõrgemaks Venemaal ja Ukrainas. Vaatamata eelmise aasta rasketele ilmaoludele Saksamaal on rukki hind 2004. aasta alguses võrreldes aastavahetuse seisuga seal isegi langenud. Balti riikidest on rukki hind kõige kõrgem Eestis. Ka toidunisu hind on 2004. aastal olnud kõige kõrgem Ukrainas ja Venemaal, Balti riikidest Leedus. Eesti, Läti ja Saksamaa toidunisu hinnad on ühel tasemel. Söödaodra hind on aastavahetusel olnud kõige kõrgem Saksamaal, jõudnud aga esimese kvartali lõpuks enam-vähem samale tasemele Eesti ja Venemaaga, veidi odavam on söödaoder Ukrainas ja Leedus, kõige odavam aga Lätis.

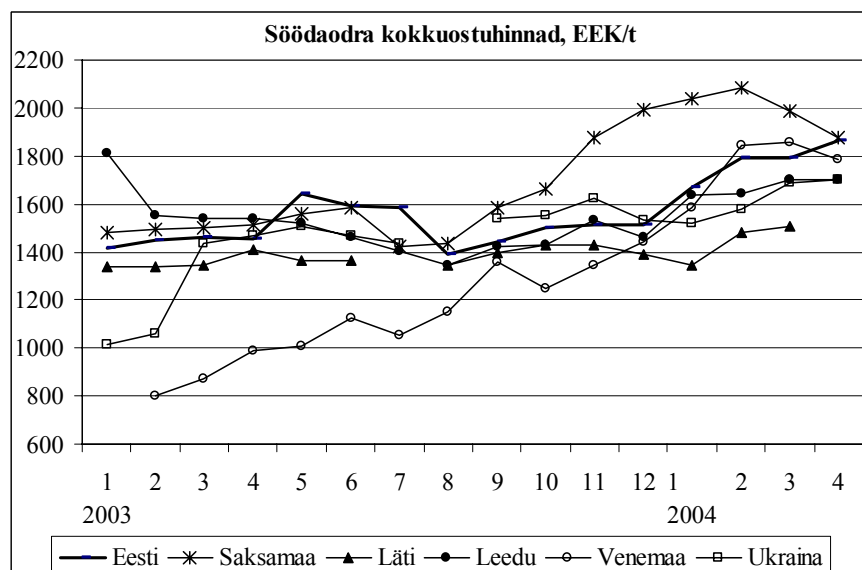
Joonis 6

Joonis 7

Joonis 8

Allikas: AGRIMIS

Kui 2001. ja 2002. aastal teraviljatoodete **jaehinnad** valdavalt tõusid, siis 2003. aastal on leiva keskmine hind kauplustes langenud eelmise aastaga võrreldes 3%, sai on odavnenud 6%, nisujahu ligi 5%, kaerahelbed 2,6%. Niitnuudlite hind on langenud vaid 5 senti/kg (tabel 14).

Tabel 14

Teraviljatoodete keskmised jaehinnad Eesti kauplustes, kr/kg

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leib	9.51	10.76	12.06	12.98	13.91	15.18	15.60	15.07
Sai	13.39	15.40	16.51	16.72	17.29	18.47	18.26	17.06
Nisujahu	7.79	7.80	7.81	7.20	7.00	7.30	7.39	7.03
Kaerahelbed	13.49	14.68	15.28	13.78	13.81	13.18	13.66	13.31
Niitnuudlid	14.30	14.95	16.08	15.02	14.16	14.48	14.92	14.87

Allikas: EKI hinnavaatlused

5. Teravilja maailmaturg

OECD prognoosid näitavad 2004-2013. aastateks maailma teraviljaturul nõudluse kasvu vastavalt maailma majanduse prognoositud kasvule. 2013. aastaks oodatakse ka teraviljade (välja arvatud riisi) hinnatõusu praegusest tasemest kõrgemaks, kuid siiski mitte 1990-ndate aastate keskpaiga rekordilisele tasemele. Austraalias ja Põhja-Ameerikas valitsenud kuivus ning Ladina-Ameerika majanduse ebakindlus põhjustasid teraviljade hindade märgatava tõusu 2002. aastal. 2003. aastal tootmine jälle elavnes võrreldes 2002. aastaga ja nisu ning maisi hinnad alanesid uuesti. Nimetatud prognoosiperioodi hinnatõusu ootused rajanevad maailma viljavarude vähenemise tendentsile. Maailma viljaturu arengus peetakse üheks suurimaks ebakindluse tekitajaks Hiinat. Prognooside tegemisel on kõige ebamäärasem näitaja just Hiina viljavarude suurus ja nende areng.

OECD prognoosib maailma teravilja toodanguks 2013. aastal 2,1 miljardit tonni, mis on 17% enam kui 2003. aastal. Toodangu kasvu allikana nähakse saagikuse kasvu 1,4% aastas, seda eriti Euroopa Liidus ja Venemaal, kus tootmist takistas 2003. aastal kõige rohkem kuivus. Tõusva hinnatrendi tingimustes prognoositakse tarbimise 1,2%-list kasvu aastas, seega tootmisega võrreldes peaks tarbimine kasvama aeglasemalt. Eriti oodatakse söödavilja tarbimise kasvu arengumaades. Hinnangute järgi peaks aastaks 2013 söödavilja osatähtsus maailma teravilja tarbimises olema 40%. Maailma viljavarude suurust mõjutab ka Hiina viljavarude vähenemine ning vilja tarbimise kasv.

Euroopa Liit

Olukord EL viljaturul on endiselt pingeline. Saagiaasta 2003/2004 saagi suurus on erinevatel hinnangutel EL 15-s uues liikmesriigis 181-184 miljonit tonni ja arvestatud vilja tarve on 189 miljonit tonni, EL 25-s liikmesriigis aga toodang 220-230 miljonit tonni ja tarve 238 miljonit

tonni. Nisutoodang on EL-15-s 90-93 miljonit tonni ja tarve 92 miljonit tonni, EL-25-s toodang 106-110 miljonit tonni ja tarve 112 miljonit tonni. Maisitoodang on 32 miljonit tonni ja vähenemine võrreldes eelmise aastaga on umbes samasugune kui nisu osas. Mullusest väiksem maisisaak peegeldub söödavilja kõrgetes hindades ja suures vilja impordivajaduses EL lõunaregioonides. Odrasaak on EL-15-s 45-46 miljonit tonni, mida on 2 miljonit tonni vähem kui eelmisel aastal, tarve 41 miljonit tonni. EL-25 odrasaak on 54 miljonit tonni, tarve 50 miljonit tonni. Antud hinnangud ei ole lõplikud ja võivad veel täpsustuda.

Interventsioonivilja hakati viljapuuduse leevendamiseks müüma EL siseturule septembri keskel ja müük jätkub siiani. Interventsioonivarude suurus oli majandusaasta alguses 7,2 miljonit tonni, aprilli lõpul oli interventsiooniladudes vilja veel 4 miljonit tonni, millest suurem osa (3 miljonit tonni) oli rukis. 2003. aasta juunis kokku lepitud põllumajanduspoliitika uuen-duste kohaselt lõpeb rukki interventsioonikokkuost alates saagiaastast 2004/2005.

Interventsiooninisu siseturule müügiga plaanib Euroopa Komisjon tühjendada liikmesmaade interventsioonilaod nisust ja odrast käesoleva majandusaasta lõpuks. Müügipakkumistele lisaks on siin abiks liikmesmaade õigus müüa vilja kohalikul turul väikeste kogustena (alla 2000 tonni). Näiteks Soome varudes on müügiks 7600 tonni otra.

Nisu ja nisujahu impordilube Euroopa Liitu on sel aastal taotletud 3,5 korda väiksemale kogusele kui aasta tagasi. Põhjuseks on Musta mere regiooni kehv nisusaak ning aasta tagasi jõustunud keskmise- ja madalakvaliteedilise nisu imporditollide alandamine. Nii odra kui maisi impordilube on tänavu taotletud üle kahe korra väiksemale kogusele kui mullu.

Euroopa Komisjoni poolt antud prognooside kohaselt on EL-25 teravilja kogutoodang 2006. aastal 272 miljoni tonni ja 2010. aastal 277 miljoni tonni (lisad 5-8). 2004. aasta toodanguks prognoositakse 263 miljonit tonni, optimistlike hinnangute kohaselt isegi 272 miljonit tonni.

Ukraina

2002. aastal oli Ukraina viljasaak 38,8 miljonit tonni, 2003. aastal vaid 20,2 miljonit tonni. 2004. aastal loodetakse varajaste prognooside kohaselt koguda eelmisest aastast 58-73% suurem saak ehk 32-35 miljonit tonni vilja, mida oleks piisavalt nii toidu tarbeks kui looma-söödaks. Ukraina toiduvilja vajadus on 6-6,5 miljonit tonni aastas. Toiduvilja saagi prognoosiks on 2004. aastaks 12-15 miljonit tonni. 2003. aastal langes toiduvilja saak 5 miljoni tonnini ning söödaviljal 15,2 miljoni tonnini. Ajavahemikul juulist detsembrini 2003. aastal importis Ukraina 2,6 miljonit tonni toiduvilja ja 2004. aasta jaanuaris veel 140 tuhat tonni. Lisaks sellele kavatsetakse käesoleval saagiaastal importida veel 400 tuhat tonni toiduvilja. Sellega peaksid Ukraina toiduvilja varud olema oma maa tarbeks piisavad ning Ukraina valitsuse hinnangul peaksid vilja hinnad püsima uue saagini stabiilsed. Tuginedes käesoleva aasta saagi prognoosidele loodab Ukraina saagiaastal 2004-2005 eksportida 7-8 miljonit tonni teravilja.

Venemaa

2003. aastal oli viljasaak Venemaal 67,7 miljonit tonni, mis on võrreldav viimase viie aasta keskmisega, kuid on üle 22% väiksem kui 2002. aastal (2002.a 86,5 miljonit tonni). Kuna USDA (USA Põllumajandusministeerium) prognoosis maailma nisutoodangu ning nisu-

varude vähenemist 2003/2004. aastal ja sellega seoses kõrgeid hindu maailmaturul, siis ergutas see Venemaa eksporti. 2003. aasta juulis-detsembris eksportis Venemaa 6,158 miljonit tonni teravilja (3,485 miljonit tonni nisu, 2,52 miljonit tonni otra ning 161 tuhat tonni rukist). Detsembri eksport oli 829,3 tuhat tonni ehk 34% rohkem kui 2002. aastal. Sellest ostis Ukraina 216,4 tuhat tonni, Saudi-Araabia 135,6 tuhat tonni ja Gruusia 106,8 tuhat tonni. Detsembris Venemaalt eksporditud viljast oli nisu 445,1 tuhat tonni, otra 382,3 tuhat tonni ja rukist vaid 1000 tonni. Kuna teravilja pakkumine Venemaa turul jäi tootmise vähenemise ja lähedate eksporditingimuste tõttu väheseks, tõusid hinnad kõrgele. Ekspordi ohjamiseks kehtestas Venemaa valitsus perioodiks 15.01-1.05.2004 eksporditollid nisule ja rukkile. Söödavilja hinnatõusu tõttu tekkisid aga probleemid Venemaa loomakasvatuses, põhjustades loomade arvu vähenemist. Kodumaise teraviljaturu stabiliseerimiseks alustas Venemaa valitsus ka teravilja interventsiooniga. Lisaks interventsioonimüükidele korvab kodumaise teravilja ebapiisavat pakkumist ka 2003. aasta IV kvartalist kasvanud import. Kuid samas kui nisu eksporti on püütud piirata, kasvab siiski jahu eksport, millel piirangud puuduvad. 2004. aasta teraviljasaak Venemaal võib prognooside kohaselt ulatuda 75-80 miljoni tonnini. Seda eeldusel, et farmerid laiendavad teravilja ja kaunvilja kasvupinda 3 miljonit ha. Teravilja tootmist peaksid stimuleerima ka riiklikud interventsiooniostud.

Kasahstan

Kasahstani viljasaak oli 2003. aastal 14,8 miljonit tonni, mis on vähem kui eelnenud aastatel (2001.a 15,9 miljonit tonni ja 2002.a 16,2 miljonit tonni). Nisutoodang oli 2003. aastal 11,5 miljonit tonni.

Kasahstan eksportis 2004. aasta veebruaris 368,6 tuhat tonni teravilja, mida on 130% rohkem kui jaanuaris eksporditud 163,7 tuhat tonni. 2004. aasta kahel esimesel kuul eksporditud viljast müüdi 483,2 tuhat tonni teistesse SRÜ riikidesse ning 49,1 tuhat tonni väljapoole SRÜ-d. Alates 2003. aasta juulist kuni käesoleva ajani on Kasahstan eksportinud üle 3 miljoni tonni vilja, sealhulgas 2,8 miljonit tonni teistesse SRÜ riikidesse – 1,7 miljonit tonni Ukrainasse, 479,1 tuhat tonni Aserbaidžaanis, 426,4 tuhat tonni Venemaale, 54 tuhat tonni Kõrgõstani ja 51,1 tuhat tonni Tadžikistani. Ekspord väljapoole SRÜ-d moodustas 276,2 tuhat tonni – 140,5 tuhat tonni Saudi-Araabiasse, 44,2 tuhat tonni Iraani, 38,9 tuhat tonni Rumeeniasse ja 22,1 tuhat tonni Türgi.

Kokkuvõte

2004. aasta jaanuaris esitatud andmete kohaselt oli teravilja **külvipind** Eestis 2003. aastal 255,2 tuhat ha (kasv võrreldes 2002. aastaga 1,5%). Suurenenud on nisu ja tritiku kasvupind, kõige rohkem vähenenud rukki ja kaera pind. Teravilja **kogusaak** oli 2003. aastal 528,2 tuhat tonni (kasv võrreldes 2002. aastaga 0,7%). Seejuures rukkisaak vähenes 47,7%, teiste teraviljade saak suurenes.

Eesti **teraviljatööstuse toodangus** on viimastel aastatel vähenenud jõusöötade tootmine. Toidujahu tootmine suurenes 2003. aastal 23,3%, sealjuures nisujahu tootmine üle 50%, kuid rukkijahu tootmine vähenes 19%. Vähenes ka leiva-saiatoodete, tangainete ja jahust kondiitritoodete tootmine. Üldse vähenes teraviljatoodete **tarbimine** Eestis ümber arvestatuna teradesse 85 kilolt inimese kohta 2002. aastal 81 kiloni inimese kohta 2003. aastal. Teraviljatooteid tarbitakse Eestis vähem kui enamikes EL riikides, kuid ligilähedaselt sama palju kui Soomes.

Teravilja- ja teraviljasaaduste **impordikäive** oli 2003. aastal 731,8 mln kr, mis on ligi kümnendiku võrra väiksem kui 2002. aastal. Suurenenud on taigna- ja kondiitritoodete ning teravilja osatähtsus rahalises impordis, vähenenud jahu ja tangainete osakaal. Koguseliselt on viimastel aastatel suurenenud nisu import ja vähenenud nisujahu import. Vähenenud on ka teiste teraviljade sisseost. Peamisteks impordimaadeks olid 2003. aastal Ukraina ja Venemaa. Need ostud on tehtud 2003. aasta I poolaastal. Teisel poolaastal on vilja ostetud valdavalt Lätist, Leedust ja Soomest. Teravilja **eksport** vähenes 2003. aastal võrreldes 2002. aastaga ligi kaks korda. Ekspordis on vähenenud teravilja osatähtsus, suurenenud taigna- ja kondiitritoodete osakaal.

Teravilja aasta keskmised **kokkuostuhinnad** olid 2003. aastal eelmise aasta tasemel, kuid 2003. aasta lõpus ja 2004. aasta alguses tõusid järsult nii toidu- kui söödavilja hinnad. Nisu ja rukki **impordihinnad** olid kokkuostuhindadest madalamad nii 2002. aastal kui ka 2003. aastal. 2003. aasta teisel poolaastal rukist ei imporditud ja kokkuostuhinnad tõusid. Toiduotra 2003. aastal ei imporditud, kuid sisse veeti söödaotra, mille kokkuostuhind oli 2002. aasta tasemel ning kõrgem kui impordihind. Toidukaera keskmine kokkuostuhind oli 2003. aastal madalam kui 2002. aastal, söödakaeral aga veidi kõrgem.

Balti riikide, Ukraina, Venemaa ja Saksamaa kokkuostuhinna võrdluses oli 2004. aasta I kvartalis toidurukki kokkuostuhind Eestis keskmisel tasemel, toidunisu hind üks madalamatest ja söödaodra hind üks kõrgematest.

Teraviljatoodete keskmised **jaehinnad** Eesti kauplustes olid 2003. aastal kuni 6% madalamad kui aasta varem.

OECD prognooside kohaselt peaks **maailma** teraviljatoodang suurenema lähiaastatel kiiremini kui teravilja tarbimine. Kuid vähenevate viljavarude tõttu oodatakse teravilja hinna tõusu, mis ei peaks vilja hinnataset viima siiski veel '90-ndate aastate keskpäiga rekordtasemeni. Olukord **EL teraviljaturul** on pingeline. Euroopa Liidu 25 liikmesriigi 2003/2004 saagiaasta teravilja saagi suurus on erinevatel hinnangutel 220-230 miljonit tonni, teravilja tarve aga 238 miljonit tonni. Seega puudujääv osa tuleb katta impordiga või vähendada varusid.

LISAD

Lisa 1

Teravilja külvipinnad, saagid ja saagikused EL riikides ja
uutes liikmesmaades 2002-2003

	Külvipind, tuh ha			Saak, tuh t			Saagikus kg/ha		
	2 002	2003*	03/02 (%)	2002	2003*	03/02 (%)	2002	2003*	03/02 (%)
Belgia/Luksemburg	328	332	1.2	2487	2426	-2.5	7582	7307	-3.6
Taani	1 551	1 502	-3.2	8692	9105	4.8	5604	6062	8.2
Saksamaa	6 940	6 819	-1.7	43392	39429	-9.1	6252	5782	-7.5
Kreeka	1 216	976	-19.7	2975	2530	-15.0	2447	2592	6.0
Hispaania	6 576	6 439	-2.1	20723	19812	-4.4	3151	3077	-2.4
Prantsusmaa	9 306	8 789	-5.6	69513	54233	-22.0	7470	6171	-17.4
Iirimaa	298	271	-9.1	1991	1896	-4.8	6681	6996	4.7
Itaalia	3 797	3 617	-4.7	18637	14671	-21.3	4908	4056	-17.4
Holland	222	222	0.0	1579	1821	15.3	7113	8203	15.3
Portugal	568	475	-16.4	1424	1175	-17.5	2507	2474	-1.3
Inglismaa	3 241	3 060	-5.6	23090	21180	-8.3	7124	6922	-2.8
Austria	780	766	-1.8	4373	3887	-11.1	5606	5074	-9.5
Soome	1 177	1 176	-0.1	3745	3674	-1.9	3182	3124	-1.8
Rootsi	1 117	1 145	2.5	5471	5319	-2.8	4898	4645	-5.2
EL-15	37 117	35 589	-4.1	208092	181158	-12.9	5606	5090	-9.2
Eesti	259	255	-1.5	525	528	0.6	2027	2071	2.1
Läti	415	405	-2.4	864	761	-11.9	2082	1879	-9.7
Leedu	918	860	-6.3	2232	1982	-11.2	2431	2305	-5.2
Malta	3	3	0.0	12	11	-8.3	4000	3667	-8.3
Poola	8 295	8 140	-1.9	26565	23682	-10.9	3203	2909	-9.2
Slovakkia	819	757	-7.6	3289	2497	-24.1	4016	3299	-17.9
Sloveenia	99	88	-11.1	520	459	-11.7	5253	5216	-0.7
Tšehhi	1 548	1 540	-0.5	6797	5676	-16.5	4391	3686	-16.1
Ungari	2 965	2 858	-3.6	11345	8773	-22.7	3826	3070	-19.8
Küpros	57	55	-3.5	140	88	-37.1	2456	1600	-34.9
EL-25	52 503	50 550	-3.7	260 381	225 615	-13.4	4959	4463	-10.0

*esialgsed andmed

Allikas: ZMP

Teravilja külvipinnad ja saagid EL riikides 2003. aastal

	külvipind, tuh. ha				saak, tuh. t			
	nisu	rukis	oder	kaer	nisu	rukis	oder	kaer
Belgia/Luksemburg	230	1	50	9	1 794	5	250	15
Taani	667	35	714	49	4 699	175	3 766	260
Saksamaa	2 968	530	2 087	260	19 332	2 276	10 666	1188
Kreeka	605	15	155	45	1 185	33	310	97
Hispaania	2 322	104	3 039	476	6 290	180	8 698	871
Prantsusmaa	4 908	29	1 746	136	30 705	116	9 868	557
Iirimaa	80	-	174	17	680	-	1 096	120
Itaalia	2 145	3	230	162	5 605	8	874	437
Holland	135	4	57	2	1 228	21	372	13
Portugal	226	38	22	44	369	35	33	43
Inglismaa	1 840	10	1 076	122	14 070	53	6 241	750
Austria	267	40	212	34	1 165	132	869	126
Soome	191	30	530	425	630	69	1 672	1305
Rootsi	411	24	364	275	2 255	123	1 547	1095
EL-15	16 995	863	10 456	2056	90 007	3 226	46 262	6877
Eesti	63	13	127	31	157	22	263	62
Läti	165	55	130	55	380	104	221	76
Leedu	350	105	360	-	945	208	756	73
Malta	2	-	1	45	8	-	3	-
Poola	2 310	1 480	1 020	530	7 764	3 256	2 913	1246
Slovakkia	324	25	240	24	894	63	832	59
Sloveenia	30	1	10	2	111	3	28	6
Tšehhi	724	39	528	60	2 621	156	2 080	240
Ungari	1 102	47	370	64	2 897	69	825	110
Küpros	5	-	50	-	9	-	79	-
EL-25	22 070	2 628	13 292	2 867	105 793	7 107	54 262	8 749

Allikas: ZMP

Toiduteravilja tarbimine* ühe elaniku kohta Euroopa Liidu riikides ja Eestis, kg

	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03
Belgia/Luksemburg	101	99	109	105	109	106
Taani	99	112	120	98	100	100
Saksamaa	96	96	97	97	97	106
Kreeka	166	187	190	195	186	172
Hispaania	96	95	95	99	105	104
Prantsusmaa	109	103	100	96	95	95
Iiri	100	123	121	102	99	98
Itaalia	159	169	178	165	159	158
Holland	77	77	75	110	109	108
Portugal	114	127	125	158	132	123
Inglismaa	128	123	121	118	119	119
Austria	75	102	97	77	76	77
Soome	102	101	88	88	84	84
Rootsi	89	89	92	103	106	107
EL-15	114	116	117	116	115	115
Eesti	98	97	89	88	85	81

* Toiduteravilja tarbimine ümberarvestatuna teradesse.

Allikas: ZMP

Teraviljaga isevarustatuse tase EL riikides, %

	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03
Belgia/Luksemburg	51	52	54	57	56	49	52
Taani	119	125	115	126	126	128	124
Saksamaa	120	127	121	130	124	134	114
Kreeka	93	85	84	97	84	88	90
Hispaania	99	75	83	70	90	68	77
Prantsusmaa	210	209	221	208	202	185	201
Iirimaa	97	81	75	83	82	79	75
Itaalia	81	80	81	84	80	81	82
Holland	26	25	21	16	20	17	17
Portugal	37	34	36	22	40	33	38
Inglismaa	123	111	110	108	112	120	111
Austria	99	103	106	125	114	97	115
Soome	124	126	91	88	127	117	122
Rootsi	124	132	131	108	126	120	119
EL-15	119	116	118	114	114	105	111
Eesti	79	76	76	62	75	73	67
Läti	85	93	92	94	102	97	.
Leedu	92	102	100	99	113	101	.
Malta
Poola	97	94	96	93	88	100	.
Slovakkia	99	113	113	106	90	114	.
Sloveenia	46	55	59	48	49	89	.
Tšehhi	97	107	103	109	105	113	.
Ungari	116	148	138	122	120	171	.
Küpros

Allikas: ZMP

EL-25 teraviljaturu ülevaade aastani 2010 (mln t)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Toodang	EL-15	184,3	216,2	215,0	213,3	214,9	215,8	216,7	217,5
	EL-10	46,2	56,2	57,6	58,4	59,2	59,9	58,6	59,4
	EL-25	230,5	272,4	272,6	271,7	274,2	275,7	275,3	276,8
Tarbimine	EL-15	189,1	198,3	191,6	192,9	194,4	194,9	196,2	197,4
	EL-10	49,1	50,1	51,1	51,3	51,7	52,3	52,7	53,2
	EL-25	238,2	248,4	242,7	244,1	246,2	247,2	248,8	250,5
Bilanss	EL-15	-4,8	17,9	23,4	20,4	20,5	20,8	20,5	20,1
	EL-10	-2,9	6,1	6,5	7,2	7,5	7,7	6,0	6,2
	EL-25	-7,7	24,0	29,9	27,6	28,0	28,5	26,5	26,3

EL-25 nisuturu ülevaade aastani 2010 (mln t)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Toodang	EL-15	92,7	106,7	110,9	110,3	112,2	113,1	114,4	115,4
	EL-10	17,1	21,9	22,3	22,7	23,1	23,4	22,9	23,3
	EL-25	109,8	128,7	133,2	133,0	135,2	136,6	137,3	138,7
Tarbimine	EL-15	92,3	96,0	96,5	96,9	97,6	97,9	98,8	99,3
	EL-10	19,8	18,6	18,7	18,8	19,0	19,2	19,3	19,5
	EL-25	112,1	114,5	115,2	115,6	116,5	117,1	118,1	118,8
Bilanss	EL-15	0,4	10,8	14,4	13,4	14,6	15,2	15,6	16,2
	EL-10	-2,7	3,4	3,6	3,9	4,1	4,2	3,6	3,7
	EL-25	-2,3	14,2	18,0	17,3	18,7	19,5	19,1	19,9

EL-25 odraturu ülevaade aastani 2010 (mln t)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Toodang	EL-15	45,4	51,0	48,5	47,9	47,7	47,4	47,1	46,8
	EL-10	8,4	9,3	9,4	9,5	9,5	9,6	9,4	9,5
	EL-25	53,8	60,3	57,9	57,4	57,2	57,1	56,5	56,3
Tarbimine	EL-15	41,3	43,5	37,0	37,6	38,1	37,6	37,7	38,1
	EL-10	8,3	9,0	9,1	9,2	9,3	9,5	9,6	9,8
	EL-25	49,6	52,6	46,1	46,7	47,4	47,1	47,3	47,9
Bilanss	EL-15	4,1	7,4	11,5	10,3	9,6	9,8	9,4	8,7
	EL-10	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	-0,2	-0,3
	EL-25	4,2	7,7	11,8	10,6	9,9	10,0	9,2	8,4

EL-25 rukkituru ülevaade aastani 2010 (mln t)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Toodang	EL-15	3,2	3,8	3,2	3,2	3,1	3,1	3,3	3,3
	EL-10	4,0	5,9	6,7	6,9	7,1	7,2	6,9	7,0
	EL-25	7,3	9,7	9,9	10,1	10,2	10,3	10,2	10,3
Tarbimine	EL-15	6,9	4,6	4,2	4,3	4,3	4,4	4,3	4,3
	EL-10	4,7	5,2	5,9	5,9	5,9	6,0	6,0	6,0
	EL-25	11,6	9,8	10,0	10,2	10,3	10,3	10,3	10,4
Bilanss	EL-15	-3,6	-0,8	-1,0	-1,1	-1,2	-1,2	-1,1	-1,1
	EL-10	-0,7	0,7	0,9	1,0	1,2	1,2	0,9	1,0
	EL-25	-4,3	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1

Allikas: Euroopa Komisjon

Teravilja kasvupinnad (tuh ha), saagikused (t/ha) ja toodangud (tuh t)
Euroopa Liidus aastail 2003 ja 2004

	Kasvupinnad								Kokku	
	Nisu	Durum	Oder	Mais	Rukis	Kaer	Tritik	Kokku	Saagikus	Toodang
EL-15										
2003	13388	3507	10467	4403	863	2050	990	35762	5,09	182091
2004	14230	3530	10480	4679	939	1918	1016	36906	5,70	210478
%	+6,3	+0,7	+0,1	+6,3	+8,8	-6,4	+22,6	+2,6	+3,2	+15,6
EL-10										
2003	5079	0	2830	1755	1764	843	1163	15064	2,97	44790
2004	5616	0	2811	1863	1719	819	1185	15557	3,40	52866
%	+10,6		-0,7	+6,2	-2,6	-2,8	+1,9	+3,3	+14,5	+18,0

Allikas: COCERAL